

Fiskālās disciplīnas
padome

Nr. 1-03/291

Publiskais 2021. gada pārskats

DOKUMENTA DATUMS

IR ELEKTRONISKĀS

PARAKSTĪŠANAS LAIKS

Rīgā

Saturs

1. Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) pamatinformācija	3
1.1. Padomes juridiskais statuss	3
1.2. Padomes politikas jomas, nozares, apakšnozares vai funkcijas, kurām Padome ir atbildīga	3
1.3. Padomes darbības virzieni un mērķi, kā arī īstenotās budžeta programmas (apakšprogrammas)	3
1.4. 2021.gada galvenie uzdevumi (prioritātes, pasākumi)	3
1.5. Padomes padotības iestādes	4
2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	4
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (skat. 1.pielikumu)	4
3. Personāls	7
4. Komunikācija ar sabiedrību	7
5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi	8

1. Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) pamatinformācija

1.1. Padomes juridiskais statuss

Padome ir koleģiāls, funkcionāli neatkarīgs, pilntiesīgs, autonoms publisko tiesību subjekts, kuras darbības mērķis ir Fiskālās disciplīnas likumā (turpmāk – FDL) noteikto fiskālo nosacījumu ievērošana. No budžeta vadības aspekta, Padome ir Finanšu ministrijas resorā un Finanšu ministrija sniedz Padomei administratīvu atbalstu.

1.2. Padomes politikas jomas, nozares, apakšnozares vai funkcijas, kurām Padome ir atbildīga

Padome ir Fiskālās disciplīnas likuma kompetentā iestāde. Padome pieder fiskālās politikas uzraudzības institūciju saimei. Tās mērķis ir uzraudzīt, lai tiktu ievēroti tādi fiskālās politikas principi un nosacījumi, kas nodrošina ekonomikas ciklā sabalansētu budžetu un, tādējādi, sekmētu ilgtspējīgu valsts attīstību, makroekonomisko stabilitāti un samazinātu ārējo faktoru negatīvu ietekmi uz tautsaimniecību.

1.3. Padomes darbības virzieni un mērķi, kā arī īstenotās budžeta programmas (apakšprogrammas)

Padomes uzdevums ir uzraudzīt FDL definēto nosacījumu ievērošanu, fiskālā nodrošinājuma rezerves atbilstību fiskālajiem riskiem, gatavot fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumus un, ja nepieciešams, neatbilstības ziņojumus, kā arī informēt Saeimu un Ministru kabinetu par tās viedokli fiskālās politikas un makroekonomiskās attīstības jautājumos.

Padome izpilda budžeta apakšprogrammu 29.00.00 "Fiskālās disciplīnas padomes darbības nodrošināšana".

1.4. 2021.gada galvenie uzdevumi (prioritātes, pasākumi)

Covid-19 izraisītās krīzes ietekmē, tika aktivizēta ES stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula, kas ļauj palielināt vispārējās valdības budžeta deficītu 2020. un arī 2021. gados. Līdz ar to, tika aktivizēts arī FDL 12.panta noteiktais atkāpes nosacījums, kas atļauj neievērot deficīta mērķi gan 2020., gan 2021. gados. Šis faktors izmainīja iestādes 2021.gada darba plānu. Fiskālās ilgtspējas ziņojuma izstrāde tika atcelta uz vēlāku laiku, līdz makroekonomiskās un fiskālās situācijas stabilizācijai. Tā pat netika izstrādāta Padomes darbības stratēģija. Pašlaik ES līmenī tiek izstrādāts jauns fiskālais regulējums, kuru ietvaros neatkarīgām fiskālām institūcijām (turpmāk – NFI) tiek paredzēta lielāka loma. Pēc jaunā ES regulējuma apstiprināšanas, iespējams, būs nepieciešams koriģēt Latvijas fiskālo regulējumu. Tad arī tiks izstrādāta Padomes stratēģija.

Līdz ar to, 2021.gada Padomes jaunie, galvenie uzdevumi ir bijuši:

- turpināt izstrādāt Monitoringa ziņojumus, kuri analizē valsts ekonomikas makroekonomisko un fiskālo attīstību, vienlaicīgi komentējot valdības lēmumus un iesakot tai savas rekomendācijas;
- pabeigt OECD projektu, kura galaziņojums kopumā augstu novērtē Padomes efektivitāti, it sevišķi ņemot vērā nelielos iestādes resursus. Ziņojums apstiprina, ka Padomes darbība un Latvijas fiskālā likumdošana atbilst ES prasībām;
- sagatavot un prezentēt ES Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna novērtējumu;
- turpināt ES projektu ar mērķi stiprināt Padomes un sekretariāta kapacitāti. Projekta ietvaros tiek izstrādāti divi modeļi – izlaižu starpības novērtēšanas modelis un budžeta ieņēmumu uz izdevumu prognozēšanas modelis;
- sagatavot viedokli par fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma atbilstību valstī pastāvošajiem fiskālajiem riskiem;
- apstiprināt Finanšu ministrijas sagatavotās makroekonomiskās prognozes Stabilitātes programmai un Vidēja termiņa budžeta ietvaram;
- sagatavot viedokli par FDL 11.panta izpildi;
- sagatavot fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumu un fiskālās disciplīnas uzraudzības starpziņojumu par gadskārtējo Stabilitātes programmu;
- sagatavot un iesniegt Saeimai un Ministru kabinetam viedokli citos fiskālās politikas un makroekonomiskās attīstības jautājumos, ja atzīst tos par būtiskiem šā likuma normu ievērošanai;
- pabeigt iestādes mājas lapas pārveidšanu uz jauno, valsts pārvaldes iestādēm noteikto, vienoto standartu;
- pabeigt darbu pie dokumentālās filmas izstrādes, kas 2022. gada pavasarī tika rādīta LTV 1.

1.5. Padomes padotības iestādes

Padomei nav padotības iestāžu.

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (skat. 1.pielikumu)

Padome izpilda budžeta apakšprogrammu 29.00.00 "Fiskālās disciplīnas padomes darbības nodrošināšana".

2.2. Darbības stratēģijās plānotās budžeta programmu un apakšprogrammu ietvaros finansētās galvenās aktivitātes un to mērķi, plānotie darbības rezultāti, kā arī rezultātu izpildes analīze un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes novērtējums

Padome 2021.gadā, savu funkciju izpildei, ir:

- veikusi pastāvīgu analītisko un uzraudzības darbu;
- noturējusi sešas Padomes sēdes, attiecīgi – 2021.gada 11.februārī, 6.aprīlī, 26.aprīlī, 14.jūnijā, 8.oktobrī un 16.decembrī;
- noturējusi 4 Padomes darba grupu sēdes, attiecīgi - Padomes fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma atbilstības novērtējuma darba grupa tikās 2021.gada 30. jūnijā un 20.augustā, un Padomes potenciālā un nominālā iekšzemes kopprodukta novērtējuma darba grupa tikās 2021.gada 5.februārī un 14.jūnijā;
- nākusi klajā ar šādiem viedokļiem un ziņojumiem:
 - 2021.gada 16.februārī un 2021.gada 16.jūnijā tiek publicēti Padomes viedokļi par Finanšu ministrijas sagatavotajām makroekonomisko rādītāju prognozēm;
 - 2021.gada 13.aprīlī Padome publicēja viedokli (starpziņojumu) par Latvijas Stabilitātes programmu 2021.-2024.gadam;
 - 2021.gada 27.aprīlī Padome, sadarbībā ar Produktivitātes padomi un piesaistītajiem ekspertiem, publicē novērtējumu par Atveseļošanās un noturības mehānisma plānu;
 - 2021.gada 20.augustā Fiskālo risku darba grupa pieņem zināšanai Finanšu ministrijas sagatavo fiskālo risku deklarāciju un novērtē ministrijas piedāvāto fiskālā nodrošinājuma rezervi 0,1% no IKP kā adekvātu;
 - 2021.gada 6.septembrī tiek publicēts OECD ziņojums "Latvijas fiskālās disciplīnas padomes apskats", kurā augstu tiek novērtēts Padomes darbs. Ziņojums pieejams: <https://www.oecd.org/gov/budgeting/review-of-latvia-fiscal-discipline-council.pdf> ;
 - 2021.gada 11.oktobrī Padome sagatavoja un iesniedza Ministru kabinetam uzraudzības ziņojumu par Latvijas vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022.-2024.gadam;
 - 2021.gada 16.decembrī Padome publicēja viedokli par Fiskālās disciplīnas likuma 11.panta izpildi;
 - 2021. gada laikā Padome strādāja un pabeidza darbu pie dokumentālās filmas "Fiskālās disciplīnas sargi". Filma tika demonstrēta LTV1 un tā tiks izmantota vidusskolas vecāko klašu skolēnu izglītības procesā. Filma ir pieejama: <https://www.youtube.com/watch?v=nOxUOLlxVS0> ;
 - 2021. gada laikā Padome ir publicējusi 6 monitoringa ziņojumus.
- publicējusi regulāros monitoringa pārskatus:

- ikmēneša monitoringa pārskats par budžeta ieņēmumiem;
 - ikmēneša monitoringa pārskats par gadskārtējā budžeta izpildi;
 - ceturkšņa pārskats par gadskārtējā budžeta izpildi;
 - ceturkšņa pārskats par līdzekļu pārdali no programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem";
 - makroekonomikas rādītāju ceturkšņa pārskats;
 - ekonomikas siltumkartes ceturkšņa pārskats.
- regulāri tikusies ar reitingu aģentūru ekspertiem un citiem starptautisko organizāciju pārstāvjiem, lai informētu par savu viedokli par ekonomikas un fiskālās politikas attīstību.

Covid-19 krīzes rezultātā, tika aktivizēta Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula. Tā jāva dalībvalstīm, Covid-19 pandēmijas rezultātā izsauktā ekonomikas kaitējuma mazināšanai, palielināt vispārējās valdības budžeta deficītu 2021. gadā tik daudz, cik nepieciešams. Līdz ar to, tika aktivizēts arī FDL 12. panta noteiktais atkāpes nosacījums, kas atļauj neievērot 0,5% strukturālo deficīta mērķi. Šis apstāklis izmainīja Padomes darbības fokusu, jo fiskālie skaitliskie nosacījumi faktiski nedarbojas. Šī iemesla dēļ Padome turpināja publicēt Monitoringa ziņojumus. Padome pastiprinātu uzmanību pievērsa valdības atbalsta programmas analīzei.

2.3. Informācija par pārskata gadā īstenotajām jaunajām politikas iniciatīvām, ja pārskata gadā tādas tika apstiprinātas, norādot piešķirto valsts budžeta līdzekļu apmēru to īstenošanai

Jaunas politikas iniciatīvas nav bijušas.

2.4. Valsts aizdevumu izlietojums projektu īstenošanai, kā arī to aizņēmumu izlietojums un īstenošanas rezultāti, par kuriem valsts ir galvojusi

Padomei nav valsts aizdevumu.

2.5. Padomes veiktie un pasūtītie pētījumi

2021.gadā plānotais valsts ilgtspējas finanšu pētījums, Covid-19 krīzes dēļ, tika pārcelts uz vēlāku laiku. Tomēr tika pasūtīts un izstrādāts ziņojums, kas apraksta 2017. gadā veiktā ilgtspējas ziņojuma metodoloģiju, kā arī piedāvāti virzieni zaļā kursa fiskālā ietekmes iestrādāšanā metodoloģijā. Padome plāno pieteikties ES palīdzības projektam, kas vērsts uz fiskālās ilgtspējas metodoloģijas uzlabošanu, it sevišķi ņemot vērā zaļā kursa ieviešanas fiskālo ietekmi.

2021. gadā SKDS, Padomes uzdevumā, veica iedzīvotāju aptauju par fiskālās dabas jautājumiem. Aptaujas rezultāti ir pieejami Padomes mājas lapā.

3. Personāls

2021. gadā nav bijušas personāla izmaiņas Padomē vai sekretariātā. Šis ir pirmais gads kopš sekretariāta izveidošanas, kad tajā nav bijusi kadru mainība.

Padomes sekretariāts nodrošina Padomes atbalsta funkcijas:

Padomes sekretārs atbild par skaitlisko nosacījumu novērtēšanu un ir Padomes, kā iestādes, administratīvais vadītājs.

Padomes makroekonomikas eksperts veic makroekonomikas prognožu izstrādi un valsts makroekonomikas prognožu un izlaižu starpību novērtēšanu.

Padomes fiskālo risku eksperts veic fiskālā nodrošinājuma rezerves apjoma novērtēšanu un ar to saistīto risku izpēti.

Padomes juriste-lietvede veic Padomes sekretāra asistenta pienākumus, sniedz atbalstu Padomei, Padomes sekretāram un sekretariātam juridiskos un administratīvos jautājumos.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Padome pārskata periodā, atbilstoši 2017.gada 12.decembrī noslēgtajam līgumam par komunikācijas pakalpojumiem, turpināja sadarbību ar SIA "Baltic Communication Partners".

Padome pārskata periodā turpināja uzturēt kontus Padomes aktualitāšu publicēšanai mikroblogošanas vietnē *Twitter*.

2021.gadā ir pabeigta iestādes mājas lapas pārnese uz jauno vienoto valsts sektora mājas lapas platformu.

2021.gadā ir pabeigta dokumentālās filmas producēšana par fiskālās disciplīnas nozīmi un Padomes vēsturi.

4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar valsts iestādes darba kvalitāti un to rezultāti (ja ir veikti šādi pasākumi)

SKDS aptauja arī izzināja sabiedrības apmierinātību par Padomes darbu. Saskaņā ar aptaujas rezultātiem respondenti, kas pierādīja savu izpratni par fiskāliem jautājumiem, par Padomes darbu atsaucās labi vai ļoti labi.

5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi.

5.1. Iepriekšējā gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

Tiks pabeigts ES/OECD projekts, kura rezultātā tiks stiprināta sekretariāta prognozēšanas kapacitāte. Tiks izveidoti divi modeļi: IKP un potenciālā IKP prognozēšanai, nodokļu ieņēmumu un budžeta izdevumu prognozēšanai.

5.2. Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi

Jāizstrādā darbības stratēģija 2023.-2027. gadam, ja tiks pieņemts jaunais ES fiskālais regulējums, kas definēs paplašinātās Padomes un sekretariāta funkcijas.

Jāveic divi pētījumi par Fiskālo tēmu.

Jāturpina uzlabot Padomes un sekretariāta darbs saskaņā ar OECD ziņojuma rekomendācijām.

5.3. Nākamā gada plānotie sadarbības projekti un pētījumi

Jāpiesakās ES reformu projektam, kas palīdzētu Padomei uzlabot fiskālās ilgtspējas ziņojuma metodoloģiju un palīdzētu sagatavot stratēģiju.

5.4. Padomes finanšu saistības

Padomei nav finanšu saistību.

Padomes sekretārs

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

N.Malnačs

Malnačs 29178183

normunds.malnačs@fdp.gov.lv